

ВИЗНАЧЕННЯ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ МІЖ ОРГАНІЗАЦІЄЮ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ В ВНЗ ТА ФІЗИЧНОЮ ПІДГОТОВЛЕНІСТЮ ОФІЦЕРІВ 1-2 ВІКОВИХ ГРУП

Віктор РОМАНЧУК

Житомирський військовий інститут радіоелектроніки імені С.П.Корольова

Вимоги до якості військових фахівців, рівня військово-професійної підготовленості, ефективності навчально-виховного процесу постійно зростають. Особливо гостро постає питання про якість підготовки молодих офіцерів. Це обумовлено швидкими темпами розвитку техніків, підвищенням її бойових можливостей, змінами характеру й умов сучасного бою.

Одним з основних напрямків у вирішенні питання більш якісної підготовки офіцерів варто вважати підвищення рівня індивідуальної фізичної підготовки, що можливо при регулярному проведенні самостійних занять фізичними вправами. Тому варто приділяти більше уваги підтримці на належному рівні мотивації на заняттях фізичними вправами.

З ускладненням характеру військової праці і появою нових факторів, що змінюють звичайні умови діяльності, увага дослідників усе більше і більше спрямовується на проблеми підвищення, збереження працездатності військовослужбовців, швидкого збереження відновлення, а також збереження здоров'я.

Підвищення і збереження працездатності досягається, насамперед, за рахунок чіткої регламентації самої професійної діяльності, забезпечення необхідних, досить комфортних умов, а також впровадження оптимального режиму праці і відпочинку відповідного складу. Крім того, важливим та ефективним засобом підвищення працездатності є також фізичні вправи.

У Постанові з фізичної підготовки 1997 року сказано, що фізична підготовка офіцерів спрямована на підтримку їхньої фізичної підготовленості відповідно до вимог військової служби, зміцнення здоров'я, загартовування, удосконалювання умінь у керівництві фізичною підготовкою, її організації і проведення.

Таким чином, дотримуючись чіткого виконання вимог, запропонованих керівними документами, і виконуючи необхідний комплекс фізичних вправ, офіцери не тільки можуть підтримувати свою фізичну підготовленість, але й удосконалити професійні якості.

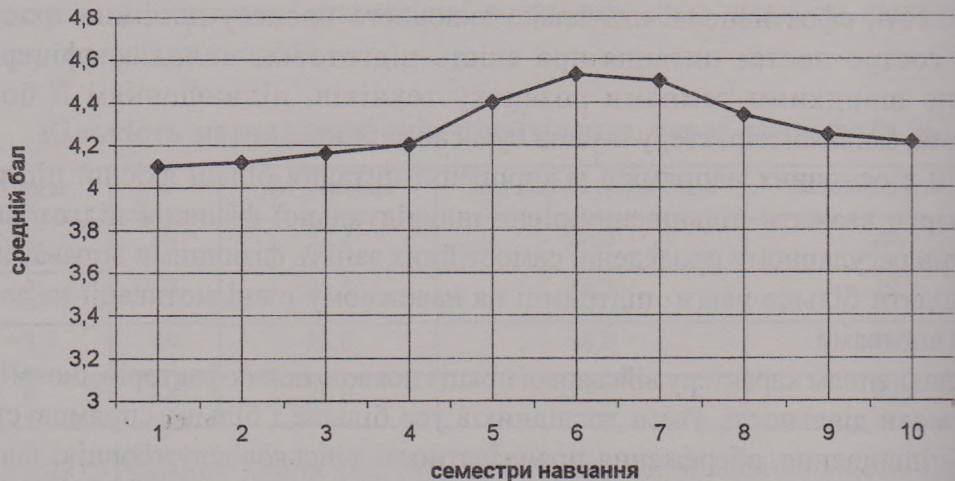
У наказах Міністра оборони України відзначається, що рівень фізичної підготовки офіцерів у Збройних силах України з кожним роком знижується. Більшість офіцерів не перебувають на заняттях по фізичній підготовці, що заплановані і запропоновані частинною з фізичної підготовки, а самостійно займаються тільки 20%.

Це відбувається через відсутність належного керівництва і контролю з боку командирів до питань фізичної підготовки офіцерів, відсутності комплексу впливів на виконання нормативних вимог, а також, на наш погляд **найважливішого, відсутності мотивації до занять ще під час навчання у військовому навчальному закладі.**

Як відомо, система оцінювання курсантів у ВНЗі поділяється на три етапи: перший, другий, третій і старші. Це приводить до того, що курсант, перейшовши на четвертий етап навчання, не продовжує удосконалювати свої фізичні якості, а тільки їх підтримує, що приводить до значного погіршення рівня фізичної підготовки (рис.1).

Новий розподіл офіцерів по вікових групах, де перша – до 25 років; друга – від 25 до 30 років і т.д., узагалі не стимулює молодих офіцерів до занять фізичною підготовкою і спортом. Випускник вузу, у середньому 21-22 роки, що має оцінку “відмінно” або “добре”, згідно з таблицею, набирає 140 і 125 балів відповідно. Прийшовши у війська, через місяць після випуску, вимоги до нього падають на “відмінно” 135 і 120 балів на “добре”. Таким чином, до 25 років офіцер може здати нормативи без додаткових занять. А при досягненні 25 років переходить у другу вікову групу, де вимоги ще нижче (“відмінно” - 125, “добре” - 110), що дозволяє виконувати вимоги без удосконалення своїх фізичних навичок.

Рис. 1. Динаміка зміни рівня фізичної підготовленості курсантів під час навчання у ВНЗі

Це у свою чергу веде не тільки до погіршення фізичної підготовленості офіцерів, а й не стимулює до занять фізичною підготовкою як у системі командирської підготовки, так і самостійно, що приводить до відсутності росту в професійній діяльності.

На даний час фізична підготовка молодих офіцерів знаходиться не на належному рівні і вимагає пошуку можливих шляхів рішення цієї проблеми. У статті розглянуті причини зниження фізичної підготовленості офіцерів і запропонований один зі способів її рішення.

За даними Спортивного комітету Міністерства оборони України середній бал курсантів військових навчальних закладів на державному екзамені з фізичної підготовки складає 4,3 бали. Випускники виконують вправи військово-спортивного комплексу в середньому вище середнього рівня оцінки “добре” (біг на 100 м – 14,3с, підтягування – 13 разів, подолання смуги перешкод – 2 хв 10с, біг на 3 км – 12 хв 35с). А за результатами оглядів спортивно-масової роботи у військових частинах офіцери першої вікової групи показують результати 14,8с, 11 разів, 2хв 19с, 12хв 57с відповідно. Наочно видно, що за рік служби результати значно погіршуються. Це показує відсутність належної уваги боку молодих офіцерів до удосконалювання своїх фізичних якостей.

У Житомирському військовому інституті був зроблений аналіз динаміки зміни фізичної підготовленості молодих офіцерів (до 30 років) залежно від рівня мотивації до самостійних занять з фізичної підготовки.

В анкетуванні взяли участь 94 офіцери перших і другий вікових груп. Питання, що були поставлені офіцерам, були спрямовані на визначення рівня фізичної підготовленості і кількості, що додатково займаються фізичною підготовкою.

Згідно складених анкет опитаних було розділено на дві групи. До першої входили ті, які – що займаються самостійно, друга – займаються за програмою бойової підготовки.

Першу групу, за результатами анкетування, склали 29 офіцерів, що складає тільки 30,4% від загального числа. Більшість офіцерів (86,2%) почали додатково займатися фізичною підготовкою ще під час навчання в навчальному закладі.

Було визначено, що середні результати показників фізичної якостей тих, хто почав займатися ще у ВНЗ, на державних іспитах склали: біг на 100 м – $13,5 \pm 0,4$ с; підтягування – $16 \pm 2,7$ рази; біг на 3 км – $11,42 \pm 0,34$ хв, с. А тих, хто не займався – $14,3 \pm 0,47$ с; $14,1 \pm 3,8$ рази; $12,14 \pm 0,37$ хв ($P < 0.01$) відповідно.

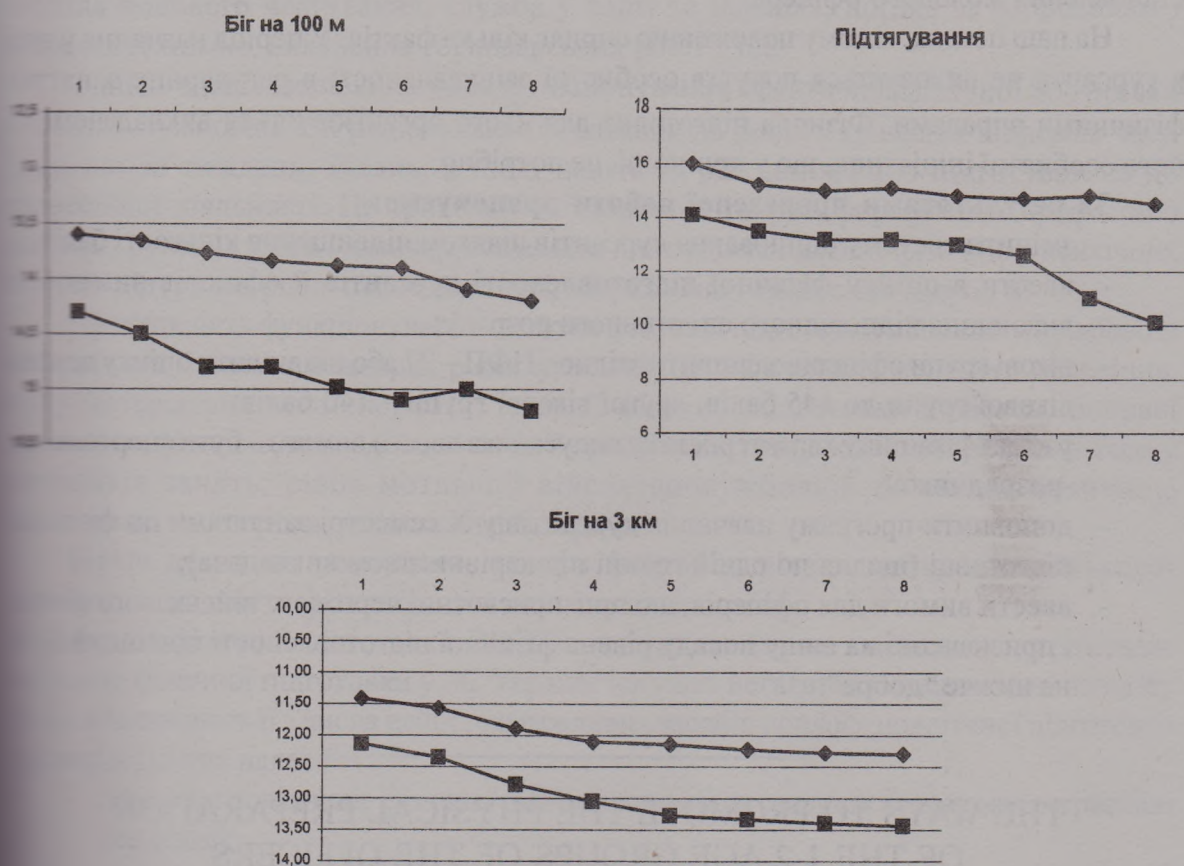

Рис. 2. Динаміка результатів залежно від року служби на офіцерських посадах

Порівнюючи отримані дані з перевітками за фізичною підготовкою в процесі служби на офіцерських посадах (рис. 2), ми прийшли до висновку, що курсанти, що самостійно займаються фізичною підготовкою і спортом у процесі навчання, набудуть необхідні навички і продовжують ці заняття під час військово-професійної діяльності у військах.

Проведений нами аналіз ефективності професійної діяльності молодих офіцерів свідчить, що офіцери, що самостійно займаються фізичною підготовкою, частіше висловлюються в наказах начальника інституту як відмінно виконуючі свої службові обов'язки, при несенні служби в внутрішніх нарядах, вартах і т.д.

Серед опитаних офіцерів 65% вважають, що заняття під час навчання у ВНЗі, стимулювали їх до додаткових занять. Інші відзначали такі аргументи, як приклад курсового офіцера, ради друзів, перегляд телепередач і читання літератури і т.д.

Дані результати підтверджують необхідність формування бажань до самостійних занять фізичною підготовкою і спортом ще під час навчання у військовому навчальному закладі.

Все-таки відповімо на запитання: чи у всіх офіцерів і чи завжди мається необхідний рівень фізичної підготовленості? На жаль, не завжди і не в усіх. Як уже доведено в численних спостереженнях, зниження рівня фізичної підготовленості відбувається ще в курсантів старших курсів у вузі. Воно продовжується і з прибуттям в частину в період становлення молодого офіцера.

На наш погляд, такому положенню сприяє кілька фактів. У період навчання у вузі в курсанта не виховується почуття особистої зацікавленості в регулярних заняттях фізичними вправами. Фізична підготовка для нього організовується викладачем – його особистої ініціативи, що у принципі, не потрібно.

За результатами проведеної роботи пропонуємо:

- змінити систему оцінювання курсантів шляхом підвищення кількості балів;
- ввести в оцінку фізичної підготовленості курсантів й офіцерів вимоги до виконання відповідного спортивного розряду;
- вікові групи офіцерів залишити згідно з НФП – 97 або підвищити оцінку першої вікової групи до 145 балів, другої вікової групи – 140 балів;
- у класифікаційну характеристику випускника ввести вимоги – бути спортсменом – розрядником;
- доповнити програму навчання курсантів у X семестрі заняттями по фізичній підготовці (щодня по одній годині під керівництвом викладача);
- ввести вимоги для офіцерів, що при присвоєнні чергового військового звання і призначенні на вищу посаду рівень фізичної підготовленості повинний бути не нижче “добре”.

THE WAYS TO PROMOTE THE PHYSICAL PREPARATION OF THE 1-2 AGE GROUPS OF THE OFFICERS

Viktor ROMANCHUK.

Korolyv's Zhitomir military institute of radioelectronics

Annotation. The article shows the necessity of physical training classes and possible directions to promote the level of physical preparations of new officers.

Key words: officer, military-professional activities, the level of physical preparations.
